

1. Titel van de maatregel

111. Invoeren diftar

2. Omschrijving van de maatregel

Wat kenmerkt deze maatregel? Wat gaat veranderen? Waar zit de besparing?

Het voorstel is om de inzamelstructuur van de afvalinzameling aan te passen en hiermee de hoeveelheid restafval terug te dringen en daarmee minder kosten te hebben op inzameling, verwerking en afvalstoffenbelasting (ook wel bekend als verbrandingsbelasting). Deze maatregel heeft niet alleen een financieel effect, maar levert ook een bijdrage aan de milieudoelstelling zoals benoemd in de Programmabegroting (doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling).

De verandering zit met name in het verschuiven binnen de dienstverlening en het meer regie geven aan de inwoners op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Hierbij komt de nadruk te liggen op het adagium 'De vervuiler betaalt'.

Het invoeren van deze maatregel kent een aantal stappen die gezamenlijk een totaalpakket vormen.

- A. Stoppen met gratis ophalen grof huishoudelijk afval aan huis.
- B. Stoppen met inzameling grofhuishoudelijk restafval bij kringlooporganisaties.
- C. Invoeren gesplitste inzameling restafval en PBD aan huis.
- D. Invoeren van variabele tarieven afvalinzameling.

A. Stoppen met gratis ophalen grof huishoudelijk afval aan huis

Het voorstel is om de gratis afspraken voor het ophalen van grof huishoudelijk afval af te schaffen. En alleen nog betaalde grofvuilafspraken aan te bieden. Het draagt bij aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval, naar verwachting kan 20% van het grof huishoudelijk afval gescheiden worden.

B. Stoppen met inzameling grof huishoudelijk restafval bij kringlooporganisaties

Bij de Pelgrimshoeve heeft de gemeente een grote container geplaatst waar de kringlooporganisaties uit Zoetermeer de onverkoopbare huisraad kunnen achterlaten. De hoeveelheden nemen jaarlijks toe. Het voorstel is om met de container te stoppen. Zowel bij het stoppen met het gratis ophalen van grof huishoudelijk afval aan huis (zie A), als bij de invoer van variabele tarieven (zie D) is het niet wenselijk een onbewaakte gratis brenglocatie voor (grof) huishoudelijk afval te behouden.

C. Invoeren gesplitste inzameling restafval en PBD aan huis

Het voorstel is om PBD aan huis in te gaan zamelen. In de gebieden met minicontainers betekent dit dat de inwoners een minicontainer voor PBD erbij krijgen. Waar nu restafval (vaak nog met PBD erin) iedere twee weken opgehaald wordt, wordt dan PBD en restafval één keer in de vier weken opgehaald.

In de gebieden met ondergrondse containers worden extra ondergrondse containers geplaatst. Op locaties met minimaal twee ondergrondse restafvalcontainers wordt er één omgebouwd naar een PBD container.

De verwachting is dat de hoeveelheid gescheiden ingezameld PBD toeneemt van 7kg per inwoner per jaar naar 28 kg per inwoner per jaar. Het restafval neemt met dezelfde hoeveelheid af.

D. Invoeren van variabele tarieven afvalinzameling

Het invoeren van variabele tarieven geeft de inwoners invloed op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Door de hoeveelheid restafval die zij weggooien te beperken betalen zij minder dan de huishoudens die veel afval produceren en weinig afval scheiden.

Bij invoering van deze maatregel bestaat de afvalstoffenheffing uit twee delen, een vaste deel en het variabele deel. De hoogte van het variabele deel is afhankelijk van de hoeveelheid restafval wat wordt aangeboden.

3. Impact op het maatschappelijk effect

In welke mate draagt de maatregel bij of doet de maatregel af aan de maatschappelijke effecten waar de gemeente aan wil bijdragen?

De reductie van restafval en het stimuleren van afvalscheiding zorgt voor een afname van de CO₂-uitstoot en de verspilling van grondstoffen. Het geeft daarmee invulling aan de duurzaamheidsambities die de raad, het Rijk, Europa en de VN hebben vastgesteld in de Sustainable Development Goals / Globals Goals. Ook draagt het bij aan het bereiken van de rijksdoelstelling¹ van maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar.

4. Impact op inwoners, instellingen en bedrijven

Wat zijn de consequenties voor inwoners, instellingen en bedrijven van deze maatregel? Wat is incidenteel en wat is structureel?

Dit voorstel zorgt voor een gemiddeld lagere afvalstoffenheffing. Door afval beter te scheiden of te reduceren realiseren inwoners een lagere afvalstoffenheffing dan inwoners die niet of nauwelijks aan afvalscheiding of -reductie doen.

De kringloopwinkels kunnen niet meer kosteloos het grof huishoudelijk afval kwijt. Door het aanscherpen van het acceptatiebeleid hebben ze zelf regie op de mate waarin de kosten zullen toenemen.

5. Impact op de eigen organisatie

Welke veranderingen in de organisatie zijn nodig om de maatregel te realiseren? Welke processen veranderen? Wat verandert er voor personeel?

Het stoppen met gratis inzamelen van grof huishoudelijk afval wordt in het kader van de arbeidsbelasting van de medewerkers, ook geadviseerd door de inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (de voormalige arbeidsinspectie).

De technische basis voor de invoering van variabele tarieven is beschikbaar. De minicontainers zijn voorzien van een chip. De huishoudens zijn voorzien van een milieupas welke nodig is voor de toegang van het Zelfbrengdepot en het openen van de ondergrondse containers. Er moet wel geïnvesteerd worden in (IT)systemen, organisatie en communicatie.

6. Financieel effect van de maatregel

A. Welke structurele besparing levert deze maatregel op? Graag een korte onderbouwing.

Dit voorstel wordt gefaseerd uitgevoerd. De verwachting is dat de afvalstoffenbelasting die komt te bestaan uit een variabel en een vast deel, in totaal verlaagd wordt met een bedrag tussen de €15 en € 20 per huishouden vanaf 2022. Het invoeren van dit voorstel vraagt om eenmalige invoeringskosten en investeringskosten in onder andere ondergrondse containers, minicontainers, afvalpassen, (IT)-systemen, organisatie en communicatie.

B. Indien mogelijk, vragen we je de besparing uit te werken in onderstaande tabel:

<i>Besparingen/kosten (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Jaar</i>	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 e.v.
Structurele besparing per jaar			336	616	1.178	1.178	1.178	1.178
Incidentele besparing per jaar								
Extra inkomsten								
Investeringskosten in 2020 / kapitaallasten 2021 e.v.			2.140	224	224	224	224	224
Invoeringskosten			1.273					
Saldo besparing			336	392	954	954	954	954

¹ VANG Doelstelling (Van Afval Naar Grondstof) Van 250 kilo naar 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% scheiding van huishoudelijk afval in 2020. Dat is de ambitie van het Ministerie van IenM, de VNG, de NVRD en Rijkswaterstaat.

7. Fricție

Wat is de benodigde invoeringstijd voor de maatregel? Zijn er investerings- of frictiekosten?

De invoeringstijd van dit voorstel is twee tot drie jaar.

De investeringskosten van dit voorstel zijn € 2.140.000.

De invoeringskosten bedragen € 1.273.000, hiervan kan € 950.000 ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing worden gebracht, het restant van € 323.000 komt ten laste van het begrotingssaldo.

8. Wat zijn de kansen en risico's?

Welke kansen en risico's brengt deze maatregel met zich mee?

Kansen:

Het invoeren van dit voorstel zorgt naast een gemiddeld lagere afvalstoffenheffing ook voor betere afvalscheiding en daarmee een daling van de hoeveelheid restafval.

Risico's:

Het invoeren van dit voorstel is een ingrijpende operatie die veel vraagt van de medewerkers, het materieel en van de systemen. Het risico bestaat dat, ondanks zorgvuldige inschattingen en calculaties, dit onderdeel kostbaarder en tijdrovender is dan nu kan worden ingeschat.

Er is een risico dat de inwoners het niet eens zijn met de nieuwe manier van afval inzamelen.

De vergoeding van de Stichting Afvalfonds Verpakkingen voor het PBD staat onder druk. De acceptatie- en vermarktingsvoorwaarden zijn voortdurend in ontwikkeling op landelijk niveau. Wijzigingen vinden nog steeds plaats en kunnen gevolgen hebben voor de vergoeding die we ontvangen.

9. Wat is het plan van aanpak?

Hoe ziet het doorvoeren van de maatregel er concreet uit? Wat is de planning? Wat zijn de randvoorwaarden om risico's te omarmen en kansen te benutten?

De invoering van dit voorstel gebeurt stapgewijs. Dit is nodig om de invoering organisatorisch goed te laten verlopen en inwoners niet in een keer met meerdere veranderingen tegelijkertijd te confronteren.

Op 1-1-2020 wordt gestopt met het gratis ophalen van het grof huishoudelijk afval en de gratis inzameling van (grof) huishoudelijk afval bij de kringlooporganisaties.

In 2020 worden alle huishoudens voorzien van een minicontainer voor PBD of een ondergrondse PBD container dicht bij huis en start de nieuwe frequentie van inzameling.

Een goed ingericht automatiseringssysteem is van essentieel belang om door te kunnen gaan met het invoeren van de variabele tarieven. Het streven is om met ingang van 1-1-2022 te starten met de variabele tarieven.